

MENTALPOOL

TEXT & FOTO: Åsa Lindholm

*Hundars mentalitet –
en viktig del av våra liv
tillsammans!*

Svenska Kennelklubbens MENTALPOOL

För ett inspirerande och engagerande mentalitetsarbete

Trögt att komma igång med ett mentalitetstänk eller mentalitetsarbete i rasklubben? Svårt att hitta bra formuleringar om mentalitet till den rasspecifika avelsstrategin? Resultat från mentalbeskrivningar, hur hanterar vi dem? Ta kontakt med Mentalpoolen, SKKs allra nyaste funktionärskår, handplockad för att hjälpa special- och rasklubbar med mentalitetsarbete på alla nivåer.

Mentalitet, är det verkligen något vi behöver bry oss om? För de allra flesta klubbar blir nog svaret ja på den frågan. Mentalitet handlar om hur våra hundar betar sig, hur de fungerar i samhället och i sin roll som familjemedlemmar och kanske bruks-/arbetskamrater. För en hund själv är det så klart viktigt att till exempel inte vara för rädd för att kunna må bra eller så arg att livet blir alltför begränsat.

De senaste tiotal åren har hundars mentalitet med jämna mellanrum orsakat fetstilsrubriker i pressen. Farliga hundar, kamphundar, mördarhundar – uttrycken har varierat, förvisso också sakligheten i debatten. Det har emellanåt ropats på rasförbud och i våra grannländer har vi sett hur sådana ambitioner har omsatts

i praktiken. Kraven på hundars beteende har skärpts från samhällets sida, toleransen minskat.

På Kennellfullmäktige 2009 bestämde Svenska Kennelklubben att hundars mentalitet ska vara ett prioriterat område. Satsningen är omfattande. Kommittén för hundars mentalitet, KHM, bildades och arbetet med en mentalbeskrivning (Beteende- och personlighetsbeskrivning hund, BPH) för alla hundar tog fart. År 2012 kunde BPH börja stambokföras.

Men KHM:s arbete handlar inte bara om att fasa in alla raser i en beskrivningsverksamhet. För många hundägare, uppfödare och klubbar är det viktigaste att komma igång och fundera

kring mentalitet. Uppgiften att inspirera, väcka intresse för och utbilda i hundars beteende ingår även den i KHM:s delegeringsordning. I samma dokument finns också fastslaget att kommittén ska bistå special- och rasklubbar i deras mentalitetsarbete.

Mentalpoolen är ett led i KHM:s arbete med att tillgodose klubbarnas behov på ett konkret sätt. Oavsett på vilken nivå mentalitetsarbetet ligger kan Mentalpoolen hjälpa till. Uppfödar- möten och avelskonferenser är tillfällen där en mentalpoolist kan rycka ut, RAS-revidering eller rasbeskrivningar är tillfällen då Mentalpoolen kan vara behjälplig.

Lyhörddhet och fingertoppskänsla

Under första helgen i oktober samlades sju handplockade personer i Upplands Väsby norr om Stockholm för grundläggande utbildning och diskussioner kring Mentalpoolens uppdrag och utformning. Helgen leddes av Helena Frögéli, mentalitetsansvarig på SKKs avdelning för avel och hälsa och introduktionen gjordes av KHM:s ordförande Maritha Östlund-Holmsten.

– Vi har valt ut Mentalpoolens medlemmar utifrån personliga kvaliteter och kunskap, berättade Maritha. Vi har månat om att mentalpoolisterna ska ha olika bakgrund och erfarenhet vilket vi tror kommer att vara en tillgång i mötet med klubbarna. Avsikten är att Mentalpoolen ska ha flera strängar på sin lyra och vara en resurs oavsett om det handlar om att väcka ett intresse för mentalitetsfrågor över huvud taget, eller att på en mer avancerad nivå analysera och använda information från tester och beskrivningar eller lägga upp planen för mentalitetsarbete i den rasspecifika avelsstrategin.

Mentalpoolens funktionärer verkar utifrån ett grundläggande ramverk som bygger på god kännedom om SKKs arbete med hundars mentalitet, var och hur i organisationen arbetet bedrivs och vilka regelverk som finns att beakta. En stor del av verksamheten med mentalitet bedrivs i praktiken av special- och rasklubbar och det är alltså för dessa som Mentalpoolen har tillkommit. Och även om mentalpoolisterna ska kunna sin grundkurs, finns det andra aspekter av uppdraget som är precis lika viktiga.

Alla hundraser är olika och så ska det vara. För ett bra mentalpoolsarbete fordras fingertoppskänsla och eftertänksamhet, oavsett var mentalpoolisten har sina personliga preferenser. Respekt för varje hundras särdrag och

egenheter är en förutsättning för uppdraget.

– Mentalpoolisten ska kunna sätta in mentaliteten i ett sammanhang och vara medveten om att det i klubbar med exempelvis framträdande hälsoproblem förmodligen fordras att krafterna och engagemanget ligger på andra områden, sa Helena. Avelsmålen inom en ras varierar, mentalpoolisten måste vara lyhörd och flexibel vid sina klubbkontakter.

Men om man inte har några problem med mentalitet inom rasen, vad kan klubben då ha för nytta av Mentalpoolen? Avsikten med poolen är inte att verksamheten ska vara enkom problemorienterad. Tvärtom skulle man kunna säga – utbildningshelgen lade stor tyngd på poolens inspirerande och intresseväckande funktion. Mentalpoolisten ska kunna aptitretta: Vad är mentalitet? Berätta – vad ser ni hos just era hundar? Vad tror ni beteendet beror på? Vilken funktion fyller det? Hur tänker ni kring det?

Det finns en poäng med att intressera sig för mentalitet även om majoriteten av hundarna i en population är precis så som man vill ha dem. Egenskaper som man inte lägger vikt vid i avelsarbetet löper risk att förändras slumpmässigt, och inte alltid åt det håll man önskar. Ökad kunskap om mentalitet och beteende bidrar också till att göra oss till bättre hundägare och uppfödare och kan kanske leda till intressanta och konstruktiva diskussioner i klubben.

– Att skapa nyfikenhet och intresse för mentalitet ser jag som ett av Mentalpoolens huvudsyften, sa Helena.

Rasspecifik information

För den klubb som inte har någon tradition av mentalitetsarbete brukar information om just den egna rasen vara det som får bollen i rullning. Inför ett uppdrag har mental-

poolisten möjlighet att få hjälp med rasspecifik information från SKKs kansli. Det kan vara till exempel statistik över den variation som syns vid BPH om det finns hundar beskrivna. Curt Blixt, adjungerad i KHM, och under utbildningshelgen den som gav en fördjupad föredragning om mentalbeskrivningar, berättade att han vid sina många klubbbesök ofta kan få auditoriet att bli rejält engagerade så snart den egna favoritrasen kommer på tal. Å andra sidan: skulle mentalitetsfrågan av någon anledning vara känslig inom klubben kan det ibland vara pedagogiskt bättre att åskådliggöra mentalitetsarbete genom att använda en annan exempelras än den ras klubben ansvarar för.

Rasspecifik information är också en avgörande komponent när en klubb står inför att revidera sin rasspecifika avelsstrategi, RAS. Är man ovan att arbeta med mentalitetsfrågor kan det avsnittet, som är obligatoriskt för strategin, orsaka visst bekymmer. Här finns det alla möjligheter att få stöd och hjälp från mentalpoolisterna som gärna ställer upp, inte minst som bollplank.

Mentalpoolisten kan också vara en samtalspartner och idékälla när det handlar om hundraser vars standardtexter tecknar en bild av en hundras mentalitet som riskerar att uppfattas som på kollisionskurs med regelverk och föreskrifter.

Funktionär i Mentalpoolen

Ann Andersson från Kävlinge utanför Lund, är en av de nya mentalpoolsfunktionärerna. Hon har, i likhet med övriga, en gedigen och varierad hundbakgrund. Ann har en gång i tiden varit mycket aktiv inom Brukshundklubben främst på mentalsidan. Hon har jobbat i Svenska Spaniel- och Retrieverklubben och i Svenska Flatcoated retrieverklubben. Hon föder också upp flatcoated retriever.

SKK/KHM:s Mentalpool under utbildningshelgen i Stockholm hösten 2016. Fr v Catharina Ellerström, Ingbritt Sannel, Ulla Andersson, Ken Lundahl, Anne-Chaterine Edoff, Helena Frögéli /SKK, Jenny Linderöth, Ann Andersson och Curt Blixt /SKK.

– Uppdraget för Mentalpoolen blir en ny arena för mig, det känns spännande och konstruktivt. Jag hoppas att mitt stora intresse för hundars mentalitet och mina pedagogiska kunskaper – jag arbetar som lärare – ska komma till användning. Efter de här utbildningsdagarna känner jag mig ännu mer taggad än tidigare.

Att vi mentalpoolister har olika ingångssyn och bakgrund tror jag kan vara en verklig tillgång!

– Sammanfattningsvis vill vi än en gång betona att huvudsyftet för Mentalpoolen är att få igång ett mentalitetstänkande, en reflektion och en medvetenhet, sa Helena. Vi ska inspirera, entusiasmera och väcka nyfikenhet. Därtill är den besökande delen av uppdraget essentiell och kommer att kunna omfatta allt från klubbar där utgångspunkten är den primära frågan ”vad är mentalitet” till de som behöver mer avancerad hjälp för att tolka och utvärdera statistik och strategier! Alla ingår de i Mentalpoolens uppdrag!

DAGS ATT PLANERA FÖR KLUBBENS ÅRSMÖTE?

Bjud in en mentalpoolist för att få höra lite om mentalitetstänkande i allmänhet och kanske om just mentaliteten hos er ras i synnerhet. Kontakta Helena Frögéli på SKK, mailadress HeFr@skk.se.

MENTALPOOLEN är en funktionärsgrupp som är direkt knuten till SKK/Kommittén för hundars mentalitet, KHM. Mentalpoolens sju funktionärer är:

Ann Andersson, Kävlinge – uppfödare, tidigare engagerad i Svenska Flatcoated retrieverklubben och Svenska Brukshundklubben. Lärare.

Ulla Andersson, Malungsfors – BPH-beskrivare, uppfödare, aktiv i Golden retrieverklubben.

Anne-Chatherine ”Ancan” Edoff, Stockholm – BPH-beskrivare, tidigare engagerad i Svenska Brukshundklubben inom området mentalitet, tidigare aktiv inom Västra Kennelklubben.

Catharina Ellerström, Västra Frölunda – BPH-beskrivare, aktiv i Svenska Lapphundklubben.

Jenny Linderöth, Grillby – BPH beskrivare, uppfödare, aktiv i Svenska Perro de agua espanolklubben, tidigare i Svenska Brukshundklubben.

Ken Lundahl, Båstad – BPH-beskrivare, ledamot i KHM, aktiv i Svenska Terrierklubben.

Ingbritt Sannel, Tystberga – engagerad i BPH, Tidigare aktiv med brukshundar, idag engagerad i Svenska Isländsk fårhundklubben, uppfödare. Lärare.

MENTALPOOLEN I KORTHET

Mentalpoolen arbetar aktivt med special- och ras-klubbar. Poolen medverkar vid medlems- och uppfödarmöten, den uppsökande delen är en av kärnverksamheterna. Mentalpoolen arbetar flexibelt och kan belysa mentalitet såväl ur ett grundläggande, allmänt perspektiv som vara klubbar behjälpliga med mer avancerat mentalitetsarbete.

KONTAKTA MENTALPOOLEN

Kontakt med Mentalpoolen får du via Helena Frögéli, mentalitetsansvarig på SKKs avdelning för avel och hälsa. Hennes mailadress är HeFr@skk.se.